

РЕШЕНИЕ
15 марта 2021 г.

КАРАР
№ 43

**Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы ижтимагый Советы
турында Нигезлэмәне раслау хакында**

«Россия Федерациясендә жәмәгать контроле нигезләре турында» 2014 елның 21 июлендәге 212-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә Балтач муниципаль районы жирле үзидарә органнары белән ижтимагый берләшмәләр һәм башка коммерциягә карамаган оешмалар арасында үзара хезмәттәшлекне тәмин итү өчен Балтач муниципаль районы Советы карар бирде:

1. Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы ижтимагый Советы турында Нигезлэмәне кушымта нигезендә расларга.

2. Әлеге карарны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә <http://pravo.tatarstan.ru> адресы буенча Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында һәм Балтач муниципаль районының рәсми сайтында бастырып чыгарырга.

3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Балтач муниципаль районы башлыгы урынбасарына йөкләргә.

Балтач муниципаль районы башлыгы,
Балтач район Советы рәисе

Р. Р. Нотфуллин

Татарстан Республикасы
Балтач район Советының
2021 елның «15» март
43 номерлы карарына
1 нче кушымта

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БАЛТАЧ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ ИЖТИМАГЫЙ СОВЕТЫ ТУРЫНДА НИГЕЗЛӘМӘ

1. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1.1. Балтач муниципаль районы ижтимагый советы (алга таба – Ижтимагый совет) - үз эшчәнлеген ижтимагый башлангычларда гамәлгә ашыручы даими рәвештә киңәш бирүче һәм консультатив орган булып тора.

1.2. Ижтимагый совет үз эшчәнлегендә Россия Федерациясе Конституциясенә, федераль конституциячел законнарға, федераль законнарға, Россия Федерациясе Президенты указлары һәм боерыкларына, Россия Федерациясе Хөкүмәте карарларына һәм боерыкларына, Татарстан Республикасы Конституциясенә, Татарстан Республикасы Президенты указларына һәм боерыкларына, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карарларына һәм боерыкларына, Балтач муниципаль районы Уставына, Балтач муниципаль районының муниципаль норматив хокукый актларына, шулай ук әлеге Нигезләмәгә таяна.

1.3. Ижтимагый совет Россия Федерациясе гражданны, ижтимагый берләшмәләр һәм башка коммерциягә карамаган оешмалар вәкилләре эшчәнлегендә ирекле катнашу нигезендә төзелә.

1.4. Ижтимагый совет эшчәнлегенә ачыклык һәм хәбәрдарлык принципларында гамәлгә ашырыла.

2. ИЖТИМАГЫЙ СОВЕТНЫҢ МАКСАТЛАРЫ ҺӘМ БУРЫЧЛАРЫ

2.1. Ижтимагый совет булдыру максаты – муниципаль район халкының ихтыяжларын һәм мәнфәгатьләрен исәпкә алу, гражданлык жәмгыяте үсеше принциптарын тормышка ашырганда, шулай ук жирле үзидарә органнары, муниципаль оешмалар, башка муниципаль органнар һәм оешмалар эшчәнлегенә жәмәгать контролен гамәлгә ашырганда ижтимагый берләшмәләр һәм башка коммерцияле булмаган оешмаларның Балтач муниципаль районы жирле үзидарә органнары (алга таба - жирле үзидарә органнары) белән хезмәттәшлеген тәмин итү.

2.2. Ижтимагый советның төп бурычлары булып түбәндәгеләр тора:

- Балтач муниципаль районы территориясендә гамәлдә булган муниципаль программаларны тормышка ашыруга гражданны, ижтимагый берләшмәләргә һәм башка коммерциягә карамаган оешмаларны жәлеп итү;

- жирле әһәмияттәге мәсьәләләргә карауда катнашу, Балтач муниципаль районы жирле үзидарә органнары эшчәнлегенә мәсьәләләргә буенча тәкъдимнәр эшләү;

- кеше һәм граждан хокукларын һәм ирекләрен, ижтимагый берләшмәләргә һәм коммерциягә карамаган башка оешмаларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен яклау максатларында, жирле үзидарә органнары һәм муниципаль оешмалар, федераль законнар нигезендә аерым гавами вәкаләтләргә гамәлгә ашыручы башка муниципаль органнар һәм оешмалар эшчәнлегенә жәмәгать контролен гамәлгә ашыру;

- гражданның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәү мәсьәләләргә буенча муниципаль норматив хокукый актлар проектларына ижтимагый экспертиза үткөрү.

3. ИЖТИМАГЫЙ СОВЕТ ВӘКАЛӘТЛӘРЕ

3.1. Ижтимагый совет үзенә йөкләнгән бурычларны гамәлгә ашыру өчен түбәндәгеләрне эшләргә хокуклы:

- федераль законнар нигезендә аерым гавами вәкаләтләрне гамәлгә ашыручы жирле үзидарә органнарында, муниципаль оешмаларда, башка органнарда һәм оешмаларда, дәүләт серен тәшкит иткән мәгълүматлардан һәм федераль законнар белән чикләнгән мәгълүматтан тыш, мәгълүматны соратып алырга;

- федераль һәм республика законнары нигезендә жәмәгать контролен гамәлгә ашырырга;

- гражданның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәү мәсьәләләре буенча муниципаль норматив хокукий актлар проектларына жәмәгать экспертизасы үткәргә;

- жирле үзидарә органнарына жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча хокукий жайга салуны камилләштерү, Балтач муниципаль районы (шәһәре) территориясендә жирле үзидарә оештыру һәм гамәлгә ашыру буенча тәкъдимнәр жибергә;

- гражданның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәү мәсьәләләре буенча жирле үзидарә органнарына тәкъдимнәр кертергә;

- Ижтимагый совет, комиссияләр һәм эш төркемнәре утырышларына жирле үзидарә органнары, муниципаль оешмалар, федераль законнар нигезендә аерым гавами вәкаләтләрне гамәлгә ашыручы башка органнар һәм оешмалар вәкилләрен ижтимагый совет утырышларына чакырырга;

- Татарстан Республикасы Балтач район Советы утырышларында, шулай ук аның даими комиссияләре эшендә катнашырга;

- «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрен кулланып, шулай ук массакүләм мәгълүмат чаралары аша үз эшчәнлекләре нәтижәләре турында муниципаль район халкына хәбәр итәргә;

- жирле үзидарә органнары алдында муниципаль бүләкләр белән бүләкләү турында үтенечнамә бирергә;

- Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы законнары һәм муниципаль норматив хокукий актлар нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашырырга.

4. ИЖТИМАГЫЙ СОВЕТ ВӘКАЛӘТЛӘРЕ ВАКЫТЫ ҺӘМ АНЫ ФОРМАЛАШТЫРУ ТӘРТИБЕ

4.1. Ижтимагый совет 18 кешедән тора.

4.2. Ижтимагый совет әгъзаларының вәкаләтләре вакыты 5 ел тәшкит итә һәм Ижтимагый советның беренче утырышы уздырылган көннән исәпләнә. Яңа составтагы Ижтимагый советның беренче утырышы уздырылганнан соң, алдагы составтагы Ижтимагый совет әгъзаларының вәкаләтләре туктатыла.

Ижтимагый совет әгъзаларының вәкаләтләре Ижтимагый совет тарафыннан үз-үзен таркату турында карар кабул ителгән очракта вакытыннан алда туктатыла. Әлеге карар билгеләнгән сандагы Ижтимагый совет әгъзаларының кимендә өчтән бере инициативасы буенча билгеләнгән сандагы Ижтимагый совет әгъзаларының кимендә өчтән икесе булган күпчелек тарафыннан кабул ителә.

4.3. Ижтимагый берләшмәләр һәм башка коммерциягә карамаган оешмалар бер кандидатны тәкъдим итәргә хокуклы.

4.4. Балтач муниципаль районы (шәһәре) башлыгы билгеләнгән сандагы Ижтимагый совет әгъзаларына кандидатларның яртысын тәкъдим итә.

Ижтимагый совет билгеләнгән сандагы Ижтимагый совет әгъзаларына кандидатларның яртысын тәкъдим итә. Ижтимагый советны башлангыч формалаштырганда Ижтимагый берләшмәләр һәм башка коммерциягә карамаган оешмалар билгеләнгән сандагы Ижтимагый Совет әгъзаларына кандидатларның яртысын тәкъдим итә.

Балтач муниципаль районы башлыгы тарафыннан күрсәтелгән санда Ижтимагый совет әгъзалары тәкъдим ителмәсә, Ижтимагый совет составына кергү өчен документлар кабул итү срогы тәмамланган көннән соң 10 көн узгач, кандидатларны тәкъдим итү хокукы Ижтимагый советка күчә.

4.5. Ижтимагый совет составын формалаштыру максатыннан «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә Балтач муниципаль районының рәсми сайтында, шулай ук массакуләм мәгълүмат чараларында Ижтимагый совет составын формалаштыру процедурасы башлануы турында хәбәрнамә урнаштырыла.

Хәбәрнамәдә Ижтимагый совет әгъзаларына кандидатлар буенча тәкъдимнәр жибәрү вакыты һәм адресы күрсәтелгән булырга тиеш. Тәкъдимнәрне кабул итү вакыты хәбәрнамәне урнаштырганнан соң 15 көннән дә ким һәм 30 көннән дә артык булмаша тиеш.

Ижтимагый советның гамәлдәге составы вакытында, вәкаләтләре беткәнчә өч айдан да соңга калмыйча хәбәрнамә урнаштырылырга тиеш.

Күрсәтелгән срокта Ижтимагый совет составына кандидатлар Балтач муниципаль районы башлыгына яки Ижтимагый советка түбәндәге документларны тапшыралар:

- Ижтимагый советка кергү турында гариза-анкета;
- ижтимагый берләшмәләрдән, коммерциягә карамаган оешмалардан яки инициативалы төркемнәрдән чыгуны раслаучы документлар (беркетмәләр) (ижтимагый берләшмәләрдән, коммерциягә карамаган оешмалардан яисә инициативалы төркемнәрдән тәкъдим ителгән очракта).

Әгәр кабул итүнең билгеләнгән чоры узганнан соң Ижтимагый совет әгъзаларына кандидатлар саны әлегә Нигезләмәдә билгеләнгән Ижтимагый совет әгъзалары саныннан ким булса, Балтач муниципаль районы башлыгы, Ижтимагый совет әгъзаларына кандидатларны өстәмә рәвештә тәкъдим итү максатыннан, күрсәтелгән чорны 15 көннән дә артмаган вакытка озайта.

Документларны кабул итү тәмамланганнан соң 30 көн эчендә Ижтимагый советны формалаштыру процедурасы башкарыла.

Ижтимагый Совет әгъзасына кандидат, Ижтимагый совет әгъзасы буларак расланганчы теләсә кайсы вакытта, Балтач муниципаль районы башлыгына язмага гариза юллап, Ижтимагый совет әгъзасы итеп раслауга ризалыгы турында гаризасын кире алырга хокукы. Бу очракта кандидат Ижтимагый совет әгъзаларына кандидатлар исемлегеннән төшереп калдырыла.

Ижтимагый советның шәхси составы Балтач муниципаль районы башлыгы карары белән Ижтимагый совет формалашу вакыты тәмамланганнан соң 10 көн эчендә формалаша һәм раслана.

Ижтимагый совет составы расланганнан соң 3 көн эчендә «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә Балтач муниципаль районының рәсми сайтында, шулай ук массакуләм мәгълүмат чараларында урнаштырыла.

4.6. Түбәндәгеләр тарафыннан Ижтимагый совет әгъзаларына кандидатлар тәкъдим итү рөхсәт ителми:

- 1) сәяси партиялар, аларның региональ һәм жирле бүлекләре тарафыннан;
- 2) «Экстремистик эшчәнлеккә каршы тору турында» 2002 елның 25 июлендәге 114-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, экстремистик эшчәнлекне гамәлгә ашыруның ярамавы турында язмага рәвештә кисәтү ясалган ижтимагый берләшмәләр, башка коммерциягә карамаган оешмалар тарафыннан - кисәтү чыгарылган көннән алып бер ел эчендә, суд тарафыннан законсыз дип танылмаган булса;
- 3) Әгәр суд тарафыннан туктатылу турында карар законсыз дип табылмаса, эшчәнлегә федераль закон нигезендә туктатылган ижтимагый берләшмәләр һәм башка коммерциягә карамаган оешмалар тарафыннан.

5. ИЖТИМАГЫЙ СОВЕТ ЭГЪЗАСЫНЫҢ СТАТУСЫ, ХОКУКЛАРЫ ҺӘМ БУРЫЧЛАРЫ

5.1. Ижтимагый совет эгъзасы итеп Балтач муниципаль районы территориясендә даими яшәүче, 18 яшкә житкән Россия Федерациясе гражданы билгеләнә ала.

5.2. Түбәндәгеләр Ижтимагый совет эгъзалары була алмый:

1) суд тарафыннан хокукый сәләтсез яисә хокукый сәләте чикләнгән дип танылган затлар;

2) кире алынмаган яисә юкка чыгарылмаган хөкем ителүе булган затлар;

3) ике ил гражданлыгы булган затлар;

4) дәүләт хакимияте органнарында Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы дәүләт вазыйфаларын, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларын, муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләгән затлар, муниципаль берәмлекләренң вәкиллекле органнары депутатлары.

5.3. Ижтимагый совет эгъзалары Ижтимагый совет, аның комиссияләре һәм эшче төркемнәре эшендә шәхсән катнашалар. Карар кабул иткәндә Ижтимагый советның башка эгъзасына тавыш бирү хокукын тапшыру рөхсәт ителми.

5.4. Ижтимагый совет эгъзасы түбәндәгеләргә хокуклы:

1) Ижтимагый совет, Ижтимагый советның комиссияләре һәм эшче төркемнәре эшчәнлегенң теләсә кайсы мәсьәләсе буенча үз фикерләрен ирекле рәвештә белдерергә;

2) Ижтимагый совет эше турында мәгълүматы булган документларны, башка материалларны алырга;

3) Ижтимагый совет утырышының көн тәртибе буенча тәкъдимнәр кертергә, аларның утырышларына материаллар, Ижтимагый совет карарлары проектларын эзерләүдә катнашырга, утырышларның көн тәртибе мәсьәләләре буенча фикер алышуда катнашырга;

4) Ижтимагый совет карары белән килешмәгән очракта, телдән һәм язмага белдерергә, бу Ижтимагый совет утырышы беркетмәсендә билгеләп үтелә һәм аңа карата әлегә фикер әйтелгән карарга беркетеп бирелә;

5) Ижтимагый совет карарларын гамәлгә ашыруда катнашырга.

5.5. Ижтимагый совет эгъзалары үз вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда аларны тәкъдим иткән ижтимагый берләшмәләр һәм башка коммерциягә карамаган оешмалар карарлары белән бәйлә булырга тиеш түгел.

5.6. Ижтимагый совет эгъзасы үз эшчәнлеген ижтимагый советта сәяси партияләр, ижтимагый берләшмәләр һәм башка коммерциягә карамаган оешмалар мәнфәгатьләрендә, шулай ук шәхси мәнфәгатьләрдә кулланырга хокуклы түгел.

5.7. Ижтимагый совет эгъзасын аны тәкъдим иткән ижтимагый берләшмә һәм коммерциягә карамаган оешма тарафыннан чакыртып алу рөхсәт ителми.

5.8. Ижтимагый совет эгъзасы вәкаләтләре түбәндәге очракларда туктатыла:

1) аның вәкаләтләре чоры тәмамлану, шулай ук Ижтимагый совет тарафыннан үз-үзен таркату турында карар кабул итү;

2) Ижтимагый совет составыннан чыгу турында гариза бирү;

3) аны хокукый сәләтсез дип тану;

4) аның үлеме;

5) аңа карата чыгарылган судның гаепләү карарының законлы көченә керүе;

6) аның этика кодексы нормаларын бозуы - Ижтимагый палата утырышында кабул ителгән, билгеләнгән сандагы Ижтимагый совет эгъзаларының кимендә яртысы карары буенча;

7) Россия Федерациясе гражданлыгын туктату яисә ике ил гражданлыгын алу;

8) Ижтимагый совет утырышлары эшендә житди сәбәпсез системалы (өч тапкырдан артык) катнашмау;

9) Балтач муниципаль районыннан читкә даими яшәү урынына китү.

Ижтимагый совет эгъзасы вәкаләтләрен туктату турында карар Ижтимагый совет утырышында кабул ителә һәм Ижтимагый совет эгъзасы вәкаләтләре туктатылу датасы күрсәтелгән Ижтимагый совет карары белән рәсмиләштерелә.

5.9. Ижтимагый совет эгъзасы Ижтимагый совет рәисе кул куйган Совет эгъзасы таныклыгына ия. Ижтимагый совет рәисе таныклыгына Балтач муниципаль районы башлыгы кул куя.

Таныклыкның үрнәге һәм тасвирламасы Балтач муниципаль районы башлыгы күрсәтмәсе белән раслана.

6. ИЖТИМАГЫЙ СОВЕТ ЭШЧӘНЛЕГЕН ОЕШТЫРУ

6.1. Яңа составтагы Ижтимагый совет үзенең беренче утырышына Ижтимагый совет составы расланганнан соң 30 көннән дә соңга калмыйча жыела.

Ижтимагый советның беренче утырышы Ижтимагый совет инициативасы буенча чакырыла.

6.2. Ижтимагый совет утырышлары кварталга кимендә бер тапкыр уздырыла.

6.3. Ижтимагый совет карарлары Ижтимагый совет эгъзаларының күпчелек тавышы белән ачык тавыш бирү юлы белән кабул ителә.

6.4. Ижтимагый совет карарлары тәкъдим итү характерында була.

Жирле үзидарә органнары, муниципаль оешмалар, федераль законнар нигезендә аерым гавами вәкаләтләргә гамәлгә ашыручы башка муниципаль органнар һәм оешмалар, аларга жиберелгән карарларны, жәмәгат контроле нәтижәләре буенча эзерләнгән йомгаклау документларын карый һәм аларны алган көннән соң 30 көннән дә соңга калмыйча, ә кичектереп тору мөмкин булмаган очракларда - кичекмәстән, Ижтимагый советка нигезле җаваплар жиберә.

6.5. Ижтимагый совет үз эшен Ижтимагый совет рәисе күрсәтмәсе буенча Ижтимагый совет утырышларында расланган планнар нигезендә оештыра.

Ижтимагый совет эшен планлаштыру Ижтимагый совет эгъзалары, Ижтимагый совет рәисе һәм жирле үзидарә органнары тәкъдимнәре нигезендә гамәлгә ашырыла.

6.6. Ижтимагый совет эшчәнлегенә төп формалары булып Ижтимагый совет утырышлары, тыңлаулар һәм иң мөһим проблемалар буенча «түгәрәк өстәлләр», муниципаль район (шәһәр) халкын сораптыру, форумнар, семинарлар һәм законнарга каршы килми торган башка эшчәнлек формалары.

6.7. Ижтимагый советның чираттан тыш утырышы Ижтимагый совет рәисе карары буенча яисә билгеләнгән сандагы Ижтимагый совет эгъзаларының кимендә өчтән бер өлеше инициативасы буенча чакырылырга мөмкин.

6.8. Әгәр Ижтимагый совет утырышында билгеләнгән сандагы Ижтимагый советның эгъзаларының кимендә яртысы катнашса, ул тулы хокуклы дип санала.

6.9. Ижтимагый совет эшендә Балтач муниципаль районы башлыгы һәм аның урынбасарлары, Балтач район башкарма комитеты житәкчесе һәм аның урынбасарлары, Балтач район Советы депутатлары, жирле үзидарә органнарының башка вазыйфай затлары, шулай ук Татарстан Республикасы Ижтимагый палатасы эгъзалары, Татарстан Республикасы Ижтимагый палатасы аппараты хезмәткәрләре катнаша ала.

6.10. Ижтимагый совет эгъзалары үз составларыннан күпчелек тавыш белән ачык тавыш бирү юлы белән Ижтимагый совет рәисен сайлыйлар. Ижтимагый совет рәисен вазыйфасыннан азат итү мәсьәләсе Ижтимагый Советның вәкаләтләре чоры тәмамлангач карала, шулай ук Ижтимагый совет тарафыннан аларның шәхси гаризасы яисә Ижтимагый Советның барлык эгъзалары санының биштән бере тәкъдиме буенча да карала.

Ижтимагый совет рәисе:

1) Ижтимагый советның чираттагы утырышы көн тәртибе проектын төзи һәм аны үткәрү датасын билгели;

2) чираттагы яисә чираттан тыш утырыш уздыру турында Ижтимагый совет эгъзаларына хәбәр итә;

3) Ижтимагый совет эшчәнлеге мәсьәләләре буенча гарызнамәләр жибәрә;

4) иң мөһим мәсьәләләр буенча тыңлаулар, комиссияләр һәм эшче төркемнәр утырышлары үткөрү турында карар кабул итә;

5) Ижтимагый совет әгъзаларының этика кодексын эшли һәм Ижтимагый советка раслауга тапшыра;

6) үз эшчәнлеге турында Ижтимагый советка хисап бирә;

7) Ижтимагый совет карары буенча башка вәкаләтләрне башкара.

Ижтимагый совет Рәисе булмаганда, аның вәкаләтләрен Ижтимагый совет Рәисе карары буенча Ижтимагый совет әгъзаларының берсе башкара.

6.11. Ижтимагый совет әгъзалары үз составларыннан күпчелек тавыш белән ачык тавыш бирү юлы белән Ижтимагый совет секретарен сайлыйлар.

Ижтимагый совет секретаре:

1) Ижтимагый совет, комиссияләр, эшче төркемнәр утырышының көн тәртибе проектларын һәм аларның утырышлары беркетмәләре проектларын эзерли;

2) Ижтимагый советның агымдагы эшчәнлеген оештыра;

3) Ижтимагый совет әгъзаларына ижтимагый совет утырышының вакыты, урыны һәм көн тәртибе, шулай ук Ижтимагый совет эшенең расланган планнары турында хәбәр итә;

4) жирле үзидарә органнары белән үзара бәйләнештә, Ижтимагый советның көн тәртибенә кертелгән мәсьәләләре буенча Ижтимагый совет утырышларына мәгълүмати-аналитик материаллар эзерләүне тәмин итә;

5) Ижтимагый совет Рәисе кушуы буенча үзенең компетенциясе чикләрендә башка мәсьәләләрне хәл итә.

Ижтимагый совет секретаре булмаган очракта, аның вазыйфаларын Ижтимагый совет Рәисе кушуы буенча Ижтимагый совет әгъзаларының берсе башкара.

6.12. Ижтимагый совет карарлары бәяләмәләр, тәкъдимнәр һәм мөрәжәгатьләр, шулай ук аның эшчәнлегенең оештыру һәм башка мәсьәләләре буенча карарлар рәвешендә кабул ителә.

Ижтимагый советның бәяләмәләре, тәкъдимнәре һәм мөрәжәгатьләре тәкъдим итү характерында була һәм күпчелек тавыш белән ачык тавыш бирү юлы белән кабул ителә.

Ижтимагый советның оештыру һәм башка мәсьәләләр буенча карарлары Ижтимагый совет әгъзалары өчен мәжбүри характерга ия һәм, әгәр әлеге Нигезләмәдә башкасы каралмаган булса, ачык тавыш бирү юлы белән күпчелек тавыш белән кабул ителә.

Тавышлар тигез булганда, Ижтимагый совет Рәисе тавышы хәлиткеч булып тора.

6.13. Ижтимагый совет гражданнарның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәү мәсьәләләре буенча муниципаль норматив хокукый актлар проектларына ижтимагый экспертиза үткәргә хокуклы.

Ижтимагый экспертиза нәтижәләре буенча Ижтимагый совет бәяләмәләре тәкъдим итү характерында була һәм жирле үзидарә органнарына жибәрелә.

6.14. Ижтимагый совет закон нигезендә гражданнарның, ижтимагый берләшмәләренең һәм башка коммерциягә карамаган оешмаларның граждан инициативалары турында мәгълүматын жыюны һәм эшкәртүне башкара.

Ижтимагый совет ижтимагый тормышның актуаль мәсьәләләре буенча гражданнар форумнары, тыңлаулар һәм башка чаралар оештыра һәм үткәрә.

Ижтимагый совет гражданнарга һәм ижтимагый берләшмәләргә, гражданнарның башка берләшмәләренә тәкъдим ителгән граждан инициативалары турында мәгълүмат житкерә.

6.15. Ижтимагый совет ел саен муниципаль район территориясендә граждан жәмгыяте институтларының торышы һәм үсеше турында доклад эзерли.

Ижтимагый советның еллык доклады жирле үзидарә органнарына һәм Татарстан Республикасы Ижтимагый палатасына жибәрелә.

Ижтимагый советның еллык доклады Татарстан Республикасы Балтач район Советы утырышында тыңлана.

Ижтимагый советның еллык докладындагы тәкъдимнәр жирле үзидарә органнары эшендә кулланылырга мөмкин.

6.16. Ижтимагый совет юридик зат булып тормый.

7. ЖИРЛЕ ҮЗИДАРЭ ОРГАННАРЫ ҺӘМ МУНИЦИПАЛЬ ОЕШМАЛАР, ФЕДЕРАЛЬ ЗАКОННАР НИГЕЗЕНДӘ АЕРЫМ ГАВАМИ ВӘКАЛӘТЛӘРНЕ ГАМӘЛГӘ АШЫРУЧЫ БАЛТАЧ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ БАШКА ОРГАННАРЫ ҺӘМ ОЕШМАЛАРЫ ЭШЧӘНЛЕГЕНӘ ЖӘМӘГАТЬ КОНТРОЛЕН ГАМӘЛГӘ АШЫРГАНДА ИЖТИМАГЫЙ СОВЕТНЫҢ ХОКУКЛАРЫ ҺӘМ БУРЫЧЛАРЫ

7.1. Ижтимагый совет «Россия Федерациясендә жәмәгать контроле нигезләре турында» 2014 елның 21 июлендәге 212-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда каралган формаларда һәм тәртиптә жәмәгать контролен гамәлгә ашыра.

7.2. Жәмәгать контролен гамәлгә ашырганда ижтимагый совет түбәндәгеләргә хокуклы:

1) жәмәгать контролен гамәлгә ашырганда үткәрелә торган чараларны оештыручы, башлап жибәрүче (инициатор) буларак чыгыш ясарга, шулай ук үткәрелә торган чараларда катнашырга;

2) Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә жирле үзидарә органнарыннан, муниципаль оешмалардан, федераль законнар нигезендә аерым гавами вәкаләтләрне гамәлгә ашыручы Балтач муниципаль районының башка органнарыннан һәм оешмаларыннан, дәүләт серен тәшкит итүче белешмәләр булган мәгълүматтан, шәхси мәгълүматлар турында белешмәләрдән һәм федераль законнар белән файдалану мөмкинлеге чикләнгән мәгълүматлардан тыш, жәмәгать контролен гамәлгә ашыру өчен кирәкле мәгълүматны соратып алырга;

3) федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, муниципаль норматив хокукый актларда каралган очракларда һәм тәртиптә жирле үзидарә органнарына һәм муниципаль оешмаларга, федераль законнар нигезендә аерым гавами вәкаләтләрне гамәлгә ашыручы Балтач муниципаль районының башка органнарына һәм оешмаларына барырга;

4) ижтимагый контрольне гамәлгә ашыру нәтижәләре буенча йомгаклау документын эзерләргә һәм аны жирле үзидарә органнарына һәм муниципаль оешмаларга, федераль законнар нигезендә аерым гавами вәкаләтләрне гамәлгә ашыручы Балтач муниципаль районының башка органнарына һәм оешмаларына, массакүләм мәгълүмат чараларына карау өчен жибәрергә;

5) кеше һәм граждан хокукларын һәм ирекләрен, ижтимагый берләшмәләренең һәм башка дәүләт коммерциягә карамаган оешмаларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен бозу фактлары ачыкланган очракта, федераль законнар нигезендә жәмәгать контролен гамәлгә ашыру барышында алынган материалларны Татарстан Республикасында Кеше хокуклары буенча вәкаләтле вәкилгә, Татарстан Республикасында Бала хокуклары буенча вәкаләтле вәкилгә, Татарстан Республикасы Президенты каршындагы Эшкуарлар хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкилгә һәм прокуратура органнарына жибәрергә;

6) федераль законнарда каралган очракларда билгесез затлар даирәсенә хокукларын, ижтимагый берләшмәләренең һәм башка дәүләтнеке булмаган коммерциягә карамаган оешмаларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен яклау өчен судка мөрәжәгать итәргә;

7) Россия Федерациясе законнарында, Татарстан Республикасы законнарында, муниципаль норматив хокукый актларда каралган башка хокуклардан файдаланырга.

7.3. Жәмәгать контролен гамәлгә ашырганда ижтимагый совет түбәндәгеләргә бурычлы:

1) жәмәгать контроле турында Россия Федерациясе законнарын һәм Татарстан Республикасы законнарын үтәргә;

2) жирле үзидарә органнары эшчәнлегенә бәйле федераль законнарда билгеләнгән чикләүләрен үтәргә;

3) жирле үзидарә органнарының, муниципаль оешмаларның, федераль законнар нигезендә аерым гавами вәкаләтләрне гамәлгә ашыручы Балтач муниципаль районының башка органнарының һәм оешмаларның законлы эшчәнлегенә каршылыклар тудырмаска;

4) эгэр аның таралуы федераль законнар белән чиклэнгән булса, жәмәгать контролен гамәлгә ашыру барышында алынган мәгълүматның конфиденциальлеген сакларга;

5) «Россия Федерациясендә жәмәгать контроле нигезләре турында» 2014 елның 21 июлендәге 212-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә жәмәгать контролен гамәлгә ашыру буенча үз эшчәнлегенә һәм контроль нәтижеләренә турында мәгълүматны халыкка житкерергә;

6) федераль һәм республика законнарында каралган башка вазыйфаларны башкарырга.

8. ЙОМГАКЛАУ ҺӘМ КҮЧМӘ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

8.1. Ижтимагый Советның урнашу урыны Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәэмин итү һәм социаль яклау министрлыгының Балтач муниципаль районындагы "Наз" халыкка социаль хезмәт күрсәтү үзәге" дәүләт автоном социаль хезмәт күрсәтү учреждениесенең бинасында

8.2. Ижтимагый совет эшчәнлеген оештыру-техник тәэмин итү жирле үзидарә органы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

8.3. Әлеге Нигезләмә рәсми басылып чыкканнан соң үз көченә керә.